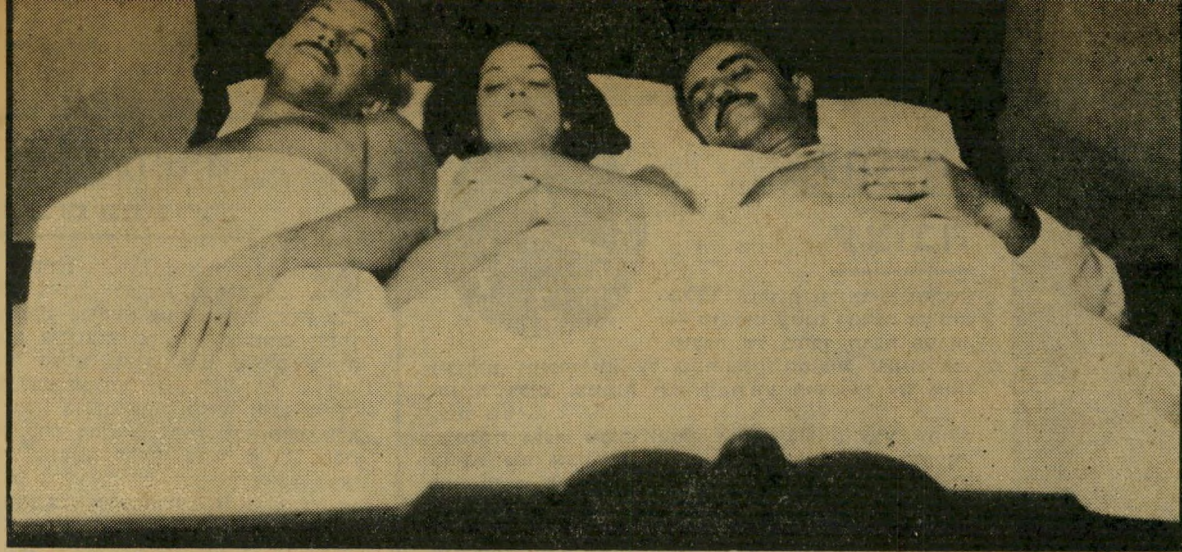

שלושת התפקידים הראשיים קצרו לא פחות שבחים. ואין זה מפליא. מאחר ש הסרט נשען בעיקר על שלושה תפקידים אלה.

האם והזונה. רק צד אחד לא שבע נחת מכל הפרשה, ואלה הם הברזילאים המתקדמים. זאת אפולוגיה של בן ה' שוליים. הבטלן, הפרויט, שמחפה על טפיל לוחו במידה זו או אחרת של קסם אישי. הם וועמים. זאת השקפת עולם של מי שמחזיק עדיין בדיעה, כי מקומה של ה' אשה במיטבה, וכל מה שהיא רוצה בחיים מסתכם בבית מטופח ובעל מנומס ביום, ואבר זקוף בלילה. בקיצור, השילוב הישן של האם והזונה.

אפשר אולי להבין את הכעס, אם זוכים שברזיל סיפקה לפני תריסר שנים ויותר, כמה מן הסרטים הנודעים והמהפכניים ביותר של התקופה. יוצרים כמו גלאבר ורושה, גלסון פריירה דוס סאני, טוס או קארלוס דיאגס, הדחימו בעוצמה שהפיקו מאגדות העם הברזילאיות וב' מוסר ההשכל המהפכני שסיכן במיקרים רבים, את בטחונם האישי, והפך את חלקם, למשך שנים ארוכות, מנודים מארצם. כל מי שראה אז בקולנוע כלי שישלש מישטר חדש בברזיל, וביטוי מתקדם ביותר לאמנות הברזילאית, אינו יכול שלא לבעוס. כאשר צעיר כמו בארטו, שצמח בתוך התעשייה ונהנה מן היתרונות וההילה שבנו אחרים לפניו, כורת ברית ידירות אמיצה עם טעם הקהל הרחב ומוותר על אידיאלים נשגבים יותר.

מאוסו מנרונסה, סוניה בראגה וז'וז'ה וילקס הנישואים האידיאליים

המיכני, ג'וליה. **חיפה —** זוהר בדשא, אשה לא נשואה. **תל אביב**

*** **רוקמת התחרה** (מחזאות, צרפת-שווייץ) — ספרית צעירה מגלה שכל

אוליבר ריד בפסטיבל קאן החינוך של אמא.

אהבתה אינה יכולה לגשר על פני התהום המפסידה בינה לבין סטודנט צעיר למדעי הרוח, שעמו היא חיה. סרט רגיש ובכון קלוד גורטה, עם איובל הופר בתפיד הראשי.

*** **שומר היערות** (צפון, ברית-המועצות-19) — האדם כחלק מן הטבע, מול האדם ככובש הטבע, באחד הסרטים האפיים היפים ביותר של השנים האחרונות, פרי עטו של הבמאי היפני אקירה קורוסאווה, ומצולם במרחבים הר' אינסופיים של סיביר.

*** **דירה לשניים** (סטודיו, אר' צות-הברית) — רקדנית בדימוס ובתה ה' קטנה מחלקות דירה צנועה עם שחקן שאפתן, קומדיה גדושה הברקות לשוניות של גיל סיימון ומישחק בהתאם של מארי שה מייסון וריצ'ארד דרייפוס.

ירושלים

*** **התפוז המכני** (ירושלים, אנגליה) — סטאלי קובריק ואנתוני רג'יס שואלים באיזו מידה מותר ליטול מן ה' אדם, ולו הניכוי והמופרע ביותר, את זכות הבחירה בין הטוב לרע, בסרט ויר' טואווי, שנועד רק לבעלי עצבים חזקים.

חיפה

*** **אשה לא נשואה** (אורה, אר' צות-הברית) — גיל קלייבורג בדמות אשה הנאלצת לפתע לעמוד על שתי רג' ליה. אחרי שחייתה 17 שנים כרעייתו של מישוה אחר, קצת שיטחי וקצת הומוריסטי אבל רגיש ואינטליגנטי.

אלא שלצופה הישראלי, לפחות, אין שום עילה להתלונן. לולא היה בארטו נוקט דרך זו, רבים הסיכויים שהקולנוע הברזילאי היה ממשיך להיות מנודה ממסכי הארץ לשנים נוספות. עתה, אם אומנם יזכה הסרט גם בישראל בתגובה נוסח זו שקיבלה את פניו בעולם, יש סיכויי ש' ייצא מישוה נועז, שינסה להביא גם סרטים ברזילאיים מסוג אחר.

שחקנים

עם תחתאים ובלעדריהם

שבועון הבידור האמריקני ורייטי מדווח מקגדה על מעלילי האחרונים של כוכב הקולנוע הבריטי כבד הגוף, אוליבר ריד, המצולם בקגדה סרט חדש, סעד את ליבו באחת המיסעדות של מרכז העיר טורונטו, בחברת ארבעה מידידיו. במשך הארוחה חוסלו חמישה בקבוקי יין, ומשך אות אלכוהוליים אחרים, ואחרי סיום ה' סעודה המלכותית, החליט ריד לשוב ל' מלונג, כשהוא לבוש בנעליו, חולצתו עניבתו, ותו לא.

בימאי ויידר להיות קרוב לבית

ס' ירטו החדש ביותר של הבימאי בילי ויילדר (הדירה, כותרת ראשית), הוצג לראשונה בפסטיבל הסרטים בקאן. הסרט הנקרא פדורה עורר תגובות מעוררות ביותר בין קהל הנוכחים בפסטיבל. מצד אחד, אלה שקרובים ליצירתו של ויילדר לא התקשו לראות בסרט מעין ס' כום של קאריירה (ויילדר הוא בן 72), הצהרה אישית בכל הקשור לתעשיית הסרטים והשפעתה על העובדים בה. אחרים הסתייגו במקצת מפני שוילדר, כי דרכו, לא התגלה גם הפעם כבמאי מהפכני או חדשן, ובהתאם להשקפת העולם שהיתה לו תמיד, העדיף שוב את מה שיש לו לומר, על פני ההלוטטים החדשניים מחוייבי המציאות, בקולנוע המודרני. מאחר שגיבורת הסרט, פדורה, היא כו' כבת ניצחית מן הסוג של גארבר או דיט' ריך, והסרט מספר על נסיון נפל של מפיק להחזיר אותה מפרישתה, אל הבד, קל מאד לעשות השלכות ממה שקורה על המסך למה שקורה בחיים. בסרט, אומר המפיק הוותיק שמתקשה למצוא מממנים לסירטו החדש: "היום נותנים כסף רק למי שיש לו זקן ועדשת זום". במסיבת העיתונאים שלאחר הסרט, קם עיתונאי צרפתי מוקן, שהוא גם במאי לעת מצוא, ותבע בקולי קולות את עלבון עמיתו. ויילדר הסביר בקור רוח, שאינו מסכים בהכרח עם כל מה שדמויותיו אומרות. אך מאו' חר יותר, הוסיף: "אני פשוט חושב ש'

מישפחת העורלות

מלאכתם, כדי שיעשו מישגים שכאלה. "אולי יש בכך משהו מן הנוסטלגיה האישית של ויילדר לאותם רודנים כל יכור לים, אשר כדבריו, "עם כל בורותם, היתה בהם התלהבות ללא מיצרים, נכור גות לסכן הכל, כדי לעשות משהו ש' האמינו בו". היום, כשפס דור זה, הת' קשה ויילדר למצוא, ולו אולפן הוליוודי אחד, שהיה מוכן לממן את פדורה. הוא עשה את הסרט כולו באירופה, קורבן לא מבוטל עבור איש שהכריז תמיד, כי הוא מעדיף לעבוד קרוב לבית. "דודי לין, במאי דוקטור ז'יוואגו, אותה לחיות תחת אוהל באמצע המדבר, ללא מים, ואם לא מצא סערה מתאימה באירלנד, כשעשה את בנו של גנאי, הלך לחפש אותה ב' דרום אמריקה. אני זקוק למים זורמים כל יום, ולעיתון הבוקר עם הקפה, שאם לא כן אני מרגיש מזהם ומנותק מן ה' עולם. איזו הנאה זו לצלם סרט במאריס, כשהעיר פרושה מתחת לאפך ולך אין שהות להגות ממנה. חוץ מזה, אני מת' געש הביחה, להדשות של ולטר קרונקייט ולמישחקי הבייבול, לאוסף הציורים שלי (המפורסם בזכות עצמו) ולמשחק הברגי' שלי, בקיצור לכל השיגרה שבה התרגלתי לחיות שנים רבות כל-כך."

באיזו מידה מהווה פדורה סיכום, או שמה סירטו הבא יהיה הסיכום האמיתי, זה כלל אינו מעניין את ויילדר. "בגילי, אני יכול לקוות שאגמור עוד סרט או שניים, אבל אין לי שום כוונות להותיר אחרי צוואה קולנועית רבת משמעות. הייתי רוצה, בסך הכל, לשעשע את ה' אנשים בכמה סיפורים הקרובים ללבי. אני זוכר, שכאשר ישבתי באולם החשך, יחד עם הקהל שבא לראות את חמים וטעים הרגשתי תחושה נפלאה לשמע ה' צחוקים הרועמים. בעיני, חשוב יותר לש' מוע אדם יוצא מסרט שעשית ואומר: ביליתי שעתיים נפלאות ואשוב לראות את הסרט עוד פעם, מאשר לקבל את כל הפרסים שבעולם."

דמיון חזותי למייק ג'אגר או דייוויד בואי, אינם מקנים אוטומטית כישרון יוצא דופן. ויילדר, שהיגר לפני 44 שנים מגר' מגיה לארצות-הברית, נחשב אחד התור' שבבים המכובדים ביותר של עיר הסרטים. הוא כבר הקדיש בעבר, סרט שלם ל' תעשיית החלומות ולקורבנותיה, בשם שדרות סנסט, הסיבה לשובו לנושא זה עתה, בעיניו לפחות, פשוטה. "אחרי כל' כך הרבה שנים, זה העולם שלי, אני מכיר אותו היטב ואין לי שום צורך לחטט בהיסטוריה, כדי לדעת מה קרה, מתי והיכן, היכרתי אישית את כל האנשים שהקימו את העיר הזאת, את מאייר ואת וורנר ואת צוקור. אני עדיין חולם לע' שות סרט שיעסוק ברצינות בתולדותיהם, משהו כמו שורשים. אם לומר את האמת, גם אנחנו היינו בהוליווד כעבדים. כמו הכושים, הגענו הנה בספינות, אבל אנחנו זכינו להשתחרר מן הכללים מהר יותר, וניתנה לנו האפשרות לבחור בין אדון אחד לשני."

בראיון לעיתונאי הצרפתי מישל סימן, ממשיך ויילדר ומספר, שיום אחד עוד יע' שה סרט על שושלת מלוכה קולנועית, משהו כמו מיספחת פורטייט. "אבל אני אקרא לה מישפחת פורסקין (בעברית: עורלה), כי הרי כל המלכים הללו הם יהודים."

צוואה

קולנועית

כ' שמוכרים לו שאיליה קאזאן עשה כבר דבר דומה בטייקון האחרון הוא משיב: "עם כל הכבוד שאני רוחש לקאזאן, הוא עשה שגיאה גורלית אחת בסירטו. כאשר הוא מראה את מפיק הסרטים, שהוא גיבור הסיפור, צופה בצי' לומים מתוך סרטים ומאשר הפקה של זבל, הוא טועה טעות חמורה. האנשים שניהלו אז את הוליווד ידעו יותר מדי טוב את